

NÉHÁNY GONDOLAT
A III. ORSZÁGOS KÖNYVTÁRÜGYI KONFERENCIA
MUNKÁJÁRÓL

Szepesváry Tamás

Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ

Igen sok reális probléma, konkrét javaslat, célkitűzés jellemezte a III. Országos Könyvtárügyi Konferencia 1970. december 15-17. közötti tanácskozását. Ezt a résztvevők aktivitásán kívül a gondos előkészítő munka is lehetővé tette. Az elmúlt 15 év - sajnálatos módon ennyi idő telt el a legutolsó könyvtáros konferencia óta - szakmai problémáit, eredményeit és hiányosságait a könyvtárosok, tájékoztatósi szakemberek széles körű bevonásával több előkészítő szekció vitatta meg.

Az előkészítő munkabizottságok, szekciók a következő témákat dolgozták fel:

I. Könyvtár és közművelődés

II. Könyvtár - közoktatás és a szakemberek képzése

E munkabizottság két albizottságra oszlott:

1. Az általános és középfokú oktatás és a könyvtárak

2. Az egyetemi könyvtárak fejlesztési irányelvei

III. Könyvtár és tájékoztatás - tudomány és termelés. E szekció keretében került megvitatásra az ipar, a mezőgazdaság és élelmezésügy, valamint az egészségügy könyvtári és információs ellátottsága.

IV. Könyvtárosok és dokumentalisták képzése és továbbképzése

V. Központi szolgáltatások

Az előkészítő szekciók munkájuk eredményét referátumokban rögzítették, amelyek az elmúlt 15 év helyzetének elemzését és az elemzések alapján elkészített ajánlásokat tartalmazzák /1/.

A konferencia résztvevői KONDOR Istvánnénak, a Művelődésügyi Minisztérium Könyvtárosztálya vezetőjének Könyvtáraink és a társadalom című vitaindító előadása /2/ után a referátumok ajánlásait és téziseit /3/ vitatta meg. Sajnos a meghívottak számát a TIT Természettudományi Studiójának befogadóképessége, a vitát és a hozzászólásokat az idő rövidsége korlátozta.

A konferencia nagyon gazdag vitaanyagából válogatva, néhány - a műszaki-gazdasági tájékoztatást és a szakkönyvtárakat érintő - problémát szeretnénk ismertetni.

1. A SZAKKÖNYVTÁRAK, A SZAKIRODALMI TÁJÉKOZTATÁSI INTÉZMÉNYEK ÉS A TÁRSADALMI FEJLŐDÉS

A konferencia megállapította, hogy a könyvtárak és a tájékoztatási intézmények együtt haladtak országunk társadalmi, gazdasági és kulturális fejlődésével. Az intézmények szakmai tevékenységének színvonala növekedett, az információs szervek és a szakkönyvtárak figyelembe vették a társadalmi szükségleteket, igényeket.

Az elmúlt 15 évben különösen a következő társadalmi tényezők, illetve igények határozták meg a műszaki könyvtárak, tájékoztatási intézmények tevékenységét:

- a népgazdaság és ezen belül a nemzeti jövedelem fejlődése, amely a vállalatokat a termelés és értékesítés bővítésére ösztönzi; mindezt különösen az új gazdaságirányítási rendszer bevezetése segítette elő;

- a tudományos és technikai forradalom gyors kibontakozása, amely elsősorban a tudományos kutatások és a műszaki fejlesztés kérdését helyezte előtérbe;

- az ország népességének az átrétegződése: növekszik az iparban és a szolgáltatások területén dolgozók száma, emelkedik a műszaki, gazdasági képzettségű dolgozók aránya;

- a társadalmi-politikai viszonyok fejlődése következtében növekszik a közéleti felelősség, nő az önálló tájékozódás igénye.

Mindezek az objektív társadalmi tényezők igénylik a szakszerű, színvonalas tájékoztatási tevékenységet, szakkönyvtári munkát.

Ugyanakkor azt is világosan kell látni, hogy a fentiekben felsorolt társadalmi szükségletek nem egyformán jelentkeznek, hatnak minden iparágban, kutatóintézetben vagy vállalatnál. Bizonyos ellentmondás tapasztalható a helyileg, egyénileg jelentkező információs igények /vagy igénytelenségek/ és a termelés, kutatás számára szükséges információs igények között. Ennek gyakran következménye a könyvtárak, információs szakintézmények működéséhez szükséges tárgyi, anyagi stb. feltételek csökkentése, elhanyagolása, de gyakran a

könyvtárosok, tájékoztatási szakemberek társadalmi és anyagi megbecsülésének a hiánya is. Az objektív társadalmi igények és az egyéni módon jelentkező "információs" igények közötti ellentmondás feloldását a konferencia igen fontos feladatának tartja.

Érdekes, hogy nem könyvtáros, hanem DARVAS József, az Irószövetség elnöke fogalmazta meg konferenciái felszólalásában leghatározottabban, hogy "jobb feltételeket, jobb anyagi, jobb morális, jobb épületbeli, jobb ellátási feltételeket kell teremteni a könyvtári munkának és a tartalmi kérdések - egyébként hallatlanul fontos - követelményeit ezek alapján lehet csak komolyan venni távlati szempontból is." /4/

2. KÖNYVTÁRAK ÉS A SZAKIRODALMI TÁJÉKOZTATÁS

15 év vitái, felfogásbeli eltérések után jó volt hallani a konferencia állásfoglalását a könyvtárügy és a szakirodalmi tájékoztatás egységéről, együttműködéséről. Ez az "egység" már nem törekszik "azonosságra": realitásnak fogadja el, hogy a népgazdaság információs rendszerében, a hazai könyvtárügy területén különböző típusu, különböző feladatu intézmények működnek, amelyekben különböző képzettségű, munkakörű szakemberek dolgoznak /5/.

KONDOR Istvánné vitaindító előadásában /2/ e problémákról a következőket mondotta: "a szocialista könyvtárügy mindenkor a különböző típusu, feladatkörű és nagyságrendű könyvtárak együttműködésének elvére épült. Erről van szó lényegileg a szakkönyvtárak és a szakirodalmi tájékoztatási intézmények közötti kapcsolat esetében is. Világos, hogy nem az alá- vagy fölérendeltségre, a rivalizálásra gondolunk, hanem arra, hogy a kérdéses társadalmi tevékenység által megkívánt szakirodalmi tájékoztatási funkció milyen szervezeti keretben valósítható meg a legjobban. A fejlődés azt igazolta, hogy az ipar és a mezőgazdaság szakterületein a szakirodalmi tájékoztatás országos és ágazati szinten a tájékoztatási intézmények keretén belül valósul meg, s ezek részét képezik a könyvtárak. Üzemi és vállalati szinten most vannak formálódóban az információs szervek. A társadalomtudományok terén... a könyvtárból kifejlesztendő tájékoztatási intézményt tartjuk optimális megoldásnak. Bármelyik forma valósul is meg, az alapvető kérdés nem a szervezeti megoldás, hanem a rendeltetésszerű működés."

A rendeltetésszerű működés elvének kialakítása érdekében fontos ajánlásokat tett az ipari szekció munkabizottsága a vállalati szakkönyvtárak, valamint a műszaki termelési hálózat továbbfejlesztése érdekében, amelyeket itt most vázlatosan ismertetünk /6/.

* A Szerkesztőség szívesen lát e témához észrevételeket, hozzászólásokat.

A munkabizottság kidolgozta az információs szakkönyvtár "ideális" modelljét, amely a következő funkciókat látja el:

- a szakirodalom felderítése minden információhordozóra és minden releváns témakörre vonatkozóan. A szakkönyvtár egyúttal dokumentár is, nemcsak műszaki könyvtár. Működési körébe tartozik a vonatkozó alaptudományok, a közgazdaságtudományok, szociológia, pszichológia, továbbá a vezetés és szervezéstudománynak a vállalat szükségletei szerint válogatott szakirodalma is;
- a szakirodalmi források kritikai válogatása;
- a nehezen hozzáférhető, nem publikált dokumentumok, információk felkutatása;
- a kiválasztott és felkutatott dokumentumok beszerzése, megszerzése;
- a dokumentumok tartalmi elemzése: a lényeges tartalmi elemek megállapítása valamely osztályozó rendszer alapján, tárgyszó alkotással, indexeléssel - speciális tezaurusz alkalmazásával - figyelembe véve a kézi lyukkártyás, valamint a gépi információfeldolgozás lehetőségeit, követelményeit;
- a tájékoztatási igényeknek megfelelően katalógusok szerkesztése, információs kartotékok és adattárak létesítése a hazai és külföldi dokumentációs kiadványok, szolgáltatások felhasználásával;
- referenz szolgálat kiépítése, megfelelő referenz könyvtár segítségével;
- az olvasószolgálat, kölcsönzés, könyvtárközi kölcsönzés megszervezése;
- SDI-szolgáltatás, irodalomkutatás, témabibliográfiák, gyarapodási jegyzékek, folyamatos bibliográfiai tájékoztatás stb. megszervezése és megvalósítása a vállalat fejlesztési, termelési, értékelési feladatainak megfelelően;
- fordító szolgálat megszervezése;
- reprográfiai szolgálat és szolgáltatások megvalósítása az objektív igényeknek megfelelő mértékben;
- folyamatos könyv-, könyvtár- és egyéb szakirodalmi propaganda, kiállítások szervezése; a termelési propaganda, az ujitók és a szocialista brigádok támogatása stb.

A javaslatok felvetik a jelenlegi egységes műszaki termelési könyvtári hálózat átalakításának a kérdését is. A tervek szerint, az ipari szaktárcák tagozódásának megfelelően öt hálózat - építésügyi, kohó- és gépipari, könnyűipari, közlekedés- és postaügyi, valamint nehézipari hálózat - létesülne. Ezáltal fokozódna a minisztériumok szerepe és felelőssége a tárcák információs és szakkönyvtári tevékenységének a fejlesztésében.

Az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ feladata e szervezeti átalakulás során megváltozna: változatlanul betöltené a műszaki szakterület országos jellegű tudományos szakkönyvtári funkcióját, továbbá koordináló és fejlesztő szerepet töltené be. Az OMKDK fejlesztési és koordinálási feladatait a munkabizottság így fogalmazta meg:

- kidolgozza a műszaki könyvtárügy országos fejlesztésére vonatkozó koncepciókat;
- szervezi és koordinálja a műszaki termelési hálózatok és más hálózatok közötti együttműködést;
- a gépesítés területén adaptációs kutatásokat végez, illetve valósít meg;
- szervezi a műszaki könyvtári munka szabványosítását;
- vizsgálja a műszaki-gazdasági információk iránti szükségletet, együttműködve a hálózati központokkal és a Könyvtártudományi és Módszertani Központtal;
- szervezi, illetve részt vesz a műszaki könyvtárosok képzési és továbbképzési munkájában;
- a szükségleteknek megfelelően központi könyvtári szolgáltatásokat nyújt, egyedi és időszakos könyvtári kiadványokat ad ki, módszertani tanulmányokat jelentet meg.

Ez a tervezett szervezeti változás természetesen nem érinti az OMKDK-nak a népgazdaság információs rendszerében a műszaki-gazdasági tájékoztatás területén ellátandó feladatait.

3. A KÉPZÉS - TOVÁBBKÉPZÉS KÉRDÉSEI

Nagyon sok felszólaló érintette a könyvtárosok képzésének és továbbképzésének a problémáit. KELLNER Béla /Kaposvári Megyei Könyvtár/ a vidék könyvtáros-hiányáról számolt be: felső- és középszintű szak-képzettséget igénylő állások betöltetlenek, mert nincs elegendő szak-képzett könyvtáros a vidék számára. DOBOS Piroska /FSZKE/ viszont a Póvárosi Szabó Ervin Könyvtár hálózatának kádergondjairól beszélt, míg BENEDEK Jenő /OMKDK/ a műszaki-gazdasági tájékoztatás szakembereinek és szakkönyvtárosainak képzési gondjairól szolt /5/. ZSIDAI József /Nehézipari Műszaki Egyetem Könyvtára, Miskolc/ szerint a "könyvtárakban a kádérhelyzet romlik, a szakemberek elvándorolnak a könyvtárakból... a 30-40 év közöttiek tömegesen hagyják el a könyvtárakat". /7/. CZINE Mihály irodalomtörténész szerint /8/ nem szabad megengedni, hogy a könyvtárakban "botfült" könyvtárosok helyezkedjenek el, akiknek az irodalomhoz semmi érzékük nincs. S hozzátehetjük: gyakran a szakirodalomhoz sem.

A konferencia tézisei összefoglalóan megállapították, hogy a személyi ellátottság sem mennyiségileg, sem minőségileg nem elégíti ki a követelményeket.

Ez a megállapítás nagy felelősséget ró minden oktató intézményre, szervre. A hivatástudat elmélyítése, a tantervek korszerűsítése, az oktatási formák rugalmasabbá tétele nélkül aligha várható gyökeres változás.

Az egyetemi könyvtárosképzésben figyelemmel kell lenni a könyvtári és a szakirodalmi tájékoztatás területén kialakuló új munkakörökre, s oktatni kell a könyvtártudomány és informatika legújabb eredményeit. A szakkönyvtárak káderhiányának enyhítése érdekében növelni kell a természettudományi vagy idegen nyelvi szakpárosítással felvett hallgatók létszámát.

A felsőfoku képzést az eddiginél változatosabb, posztgraduális formák bevezetésével is bővíteni lehetne. A tájékoztatási szakemberképzés megvalósítása érdekében további oktató bázisokat, képzési intézményeket kell kiépíteni.

A tanítóképző intézetekben folyó könyvtárosképzést tovább kell fejleszteni. A konferencia javaslata szerint ennek egyik lehetősége az egyszakos képzés. A tanítóképzőkben így önálló, külön felvételi kerettel rendelkezne a könyvtár szak, tananyagát ennek megfelelően lehetne bővíteni. Így biztosítottabbnak látszik, hogy a végzett hallgatók valóban könyvtárakban - s elsősorban vidéken - helyezkednének el, mint a jelenlegi kétszakos /népművelő - könyvtáros/ képzés esetében.

Egyértelműen kiderült az is, hogy a jelenleg két és féléves tanfolyam jellegű társadalomtudományi-, műszaki-mezőgazdasági és orvos-tudományi szakkönyvtárosképzés zsákutca jellegét meg kell szüntetni. Ennek két módja lehetséges: a szaktanfolyamokat iskolarendszerű oktatásba beilleszteni, vagy mindazokat a tanulmányi kedvezményeket, jogokat /pl. tanulmányi szabadság, ösztöndíj, tankönyv-ellátás, állami érvényű oklevél, továbbtanulás stb./ biztosítani a szaktanfolyamok részére, amelyek a többi könyvtárosképző intézetben tanuló hallgatókat megilleti. Különösen problematikussá vált ez most, amikor a Művelődésügyi Minisztérium biztosította a tanítóképzőben végzett könyvtár szakos hallgatók kétéves továbbtanulási lehetőségét az egyetemen.

Nem foglalkozott a konferencia kellő súllyal a könyvtáros és tájékoztatási szakemberképzés oktatási feltételeinek - programozott oktatás, audio-vizuális módszerek és technika alkalmazása az oktatásban, oktatók oktatása, jegyzetek stb. - fejlesztésével, helyzetével. Ugyancsak sokan hiányolták a továbbképzés rendszerének kialakítását, megvalósítását.

Végül egy nem szorosan vett oktatási, de a káderkérdéssel szorosan összefüggő probléma: a konferencia felvetette a könyvtárosok anyagi megbecsülésének, az életkörülmények megjavításának a kérdését is. Tette mindezt annak a realitásnak a tudatában, hogy e kérdések függnek a népgazdaság teherbirásától, az általános bérpolitikától stb.,

de ugyanakkor minden "késedelem gyorsítja a szakma legjobbjainak elvándorlását".

4. Néhány további könyvtári és tájékoztatási probléma

Nincs lehetőség az összes felmerült probléma említésére, ezért befejezésül néhány kiemelt kérdést ismertetünk.

A hazai könyvtárügy és a szakirodalmi tájékoztatás szervezeti, tartalmi fejlődése bizonyos mértékben meghaladta az 1956. évi 5.sz. könyvtári törvény jogi kereteit. A fejlődés korszerű jogszabályokat igényel: már említettük a könyvtári hálózatok kérdését, a hálózati központok funkcióinak a megváltozását, de ide tartozik a szakirodalmi tájékoztatás és a könyvtárak kapcsolata is. - Sokan sürgették az igen régóta húzódó selejtezési utasítás kiadását. A dokumentumok mennyiségi növekedésének korában az állománygyarapítással csaknem egyenrangú tevékenység - különösen műszaki könyvtári területen - az állományapasztás, selejtezés. A jelenlegi érvényes rendelkezés ezt "tuladmisztrálja", az új miniszteri utasítás viszont évek óta késik.

A külföldi - elsősorban devizás - könyvek és folyóiratok beszerzésénél komoly problémát okoz, hogy nincs összhang a növekvő dokumentumtermés, az áremelkedés és az állománygyarapításnak e dokumentumok beszerzésére fordított keretösszege között. A konferencia tézisei szerint "ha az árak emelkedésével lépést akarunk tartani, a nyilvános könyvtárakat fenntartó szervezetek ... legalább évi 12%-kal kell növelniük az állománygyarapítási kereteket". A javasolt 12%-ot minden felszólaló keveselte.

A katasztrofális raktárhelyzetről, a könyvtárak felszereltségének elmaradottságáról, épület-, könyvtárhelyiség hiányról szólni szinte közhely. A konferencia javasolja, hogy a Művelődésügyi Minisztérium illetékesei, az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács és más illetékes szervek és szakemberek dolgozzanak ki egy 15 éves koncepciót, amelyben mindezek a kérdések helyt kapnak, de kiemelten kell foglalkozni a központi beruházások kérdésével, a tároló könyvtárak létesítésével és az új Nemzeti Könyvtár építésének a befejezésével.

A Művelődésügyi Minisztérium Könyvtárosztálya és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság készítse el a könyvtárak és tájékoztatási szakintézmények gépesítési koncepcióját. A koncepció vizsgálja meg a korszerű kigépekkel való ellátás kérdését és a nagygépesítésre való felkészülés szellemi, technikai és anyagi feltételeit. Szükségesnek látszik legalább a nagy dokumentumbázisok felszerelése reprográfiai eszközökkel, valamint a korszerű hírközlés hálózatának kiépítése.

+ +

A konferenciát az őszinte problémafelvetés, a megoldások keresése jellemezte - és ez is már eredmény.

A Művelődésügyi Minisztérium Könyvtárosztálya a viták, hozzászólások és a korábban kialakított referátumok, ajánlások alapján most dolgozik a III. Országos Könyvtárügyi Konferencia tézisein.

Az eredményesség fokmérője az lesz, hogy mit tud a könyvtáros társadalom, a szakirodalmi tájékoztatással foglalkozók egyre népesebb tábora a tézisekből a következő években megvalósítani.

!!□!!

I R O D A L O M

1. III. Országos Könyvtárügyi Konferencia. Szekcióülések referátumai. Tömörített kiadás. Szerk.: Csüry István. Bp. Művelődésügyi Minisztérium, 1970. 165 p.
2. KONDOR Istvánné: Könyvtáraink és a társadalom. = Könyvtáros, 21.k. 2.sz. 1971. p.61-67.
3. III. Országos Könyvtárügyi Konferencia. Tézisek. Bp. /Népművelési Propaganda Iroda/, 1970. 52 p.
4. DARVAS József: Jobb ellátási feltételeket kell teremteni a könyvtári munkának! = Könyvtáros, 21.k. 2.sz. 1971. p.74-76.
5. BENEDEK Jenő: A könyvtárügy, a szakirodalmi tájékoztatás és a szakmai tájékoztatásügy szoros egységet képez. = Könyvtáros, 21.k. 2.sz. 1971. p.70-72.
6. Könyvtár és tájékoztatás, tudomány és termelés. A./ Ipar. Összeáll. Györe Pál. = III. Országos Könyvtárügyi Konferencia. Szekcióülések referátumai. p.62-83.
7. ZSIDAI József: Az elmúlt 15 év nagy minőségi fejlődést hozott. = Könyvtáros, 21.k. 2.sz. 1971. p.78-79.
8. SZINE Mihály: Nagy dolog az, hogy valaki segítheti megvalósítani az emberben lévő lehetőségeket. = Könyvtáros, 21.k. 2.sz. 1971. p.86-88.

SZEPESVÁRY, T.: Reflections on the work of the Third National Conference of Librarians

The Third National Conference of Librarians was organized in Budapest on December 15-17, 1970. The Conference had been thoroughly prepared by five working-committees on

- I. Library and public education;
- II. Library, education, and the training of experts;
- III. Library and information - science and production. This section handled problems connected with the library and information services in the fields of industry, agriculture and food, and public health;
- IV. Training and in-service training of librarians and documentalists;
- V. Central library services.

The Conference discussed the reports and recommendations submitted by the five working-committees.

The Conference established that over the past 15 years libraries together with special information institutes and centres had proceeded in line with the country's social, economic and cultural development, paying due attention to social needs. At the same time, it has also been found that social needs do not always appear with the same strength in each branch of industry and culture. The Conference deems it as an essential task to eliminate this contradiction and analyse its causes.

The fifteen-year development has led to a sound relationship between libraries and information centres. In the industrial and agricultural field, technical information activities are generally performed and realized within the framework of sectoral information centres and institutions which libraries forming only part of this organization. In the field of social sciences, however, information institutions developed from libraries are taking shape.

A paper read at the Conference elaborated an "ideal model" of a special reference library, and this paper also made recommendations for the reorganization of the network of technical libraries so that they might better adapt themselves to the needs of industrial branches.

As regards training and in-service training, the Conference found that - despite all efforts and results - the information manpower supply falls short of the requirements both in quality and quantity. All educational institutions should make efforts to increase professional commitment, to update curricula, and introduce

more flexible forms of training, including post-graduate forms. The Conference proposed that long- and medium-range plans should be worked out to develop further library automation, to construct storage libraries, to complete the construction of the new National Library, as well as to draw up a new library law.

СЕПЕШВАРИ, Т.: О работе 3-ей Конференции по библиотечному делу Венгрии

3-я Конференция по библиотечному делу Венгрии состоялась в Будапеште с 15 по 17 декабря 1970 года. Для успешной работы конференции была проведена тщательная подготовительная работа. В пяти временных рабочих группах были подготовлены следующие темы:

- I. Библиотека и всеобщее образование.
- II. Библиотека и всеобщее обучение и подготовка специалистов.
- III. Библиотека и информация - наука и производство.
Эта группа занималась вопросами обеспеченности книгами и информацией промышленности, сельского хозяйства и отрасли снабжения и производства продовольственных продуктов, а также санитарии.
- IV. Специальное образование и повышение квалификации библиотекарей и документалистов.
- V. Центральные библиотечные обслуживания.

Конференция в ходе своей работы рассмотрела доклады и рекомендации, подготовленные и представленные перечисленными выше рабочими группами.

Было установлено, что за прошедшие 15 лет развитие библиотек и информационных органов по специальной литературе соответствовало общественно-экономическому и культурному развитию страны, с учетом все увеличивающихся общественных требований. Было также отмечено, что общественные требования не одинаково влияли в различных отраслях промышленности и культурной деятельности. Устранение этого противоречия и анализ причин конференция считала своей важной задачей.

В ходе пятнадцатилетней практической работы сформировались правильные отношения между библиотеками и информационными органами. В отраслях промышленности и сельского хозяйства информационная деятельность по специальной литературе была осуществлена в первую очередь государственными центральными и отраслевыми органами информации, в состав которых входят и библиотеки; в то же время в отрасли общественных наук базой являются библиотеки, на которых основываются и развиваются организации информации.

В одном из реферативных докладах была выработана идеальная модель информационной спецбиблиотеки и было внесено предложение по реорганизации технических библиотек с целью улучшения их приспособленности к отдельным отраслям промышленности.

При рассмотрении тем по образованию и повышению квалификации, конференцией было отмечено, что несмотря на достигнутые результаты и проделанной в этой области работы обеспечение библиотек и организаций информирования специалистами ни по численности, ни по квалификации не удовлетворяет современным требованиям. Во всех учебных заведениях нужно стремиться к углублению призванности к своему делу, усовершенствованию тематических планов обучения, созданию новых, более эластичных форм обучения, в том числе вводить постградуальную форму обучения.

По вопросам расширения механизации библиотечного дела, строительства библиотек-складов, завершения строительства новой Национальной библиотеки, создания нового закона о библиотеках, конференция рекомендовала разработку кратко- и среднесрочных планов.

=
=
=

SZEPESVÁRY, T.: Einige Gedanken über die Arbeit der III. Ungarischen Konferenz des Bibliothekswesens

Die III. Ungarische Konferenz des Bibliothekswesens wurde zwischen dem 15.-17. Dezember 1970, in Budapest veranstaltet. Der Beratung ging eine sorgfältige Vorbereitungsarbeit voran: fünf Arbeitskommissionen haben folgende Themen bearbeitet:

- I. Bibliothek und Bildungswesen;
- II. Bibliothek und Unterrichtswesen, sowie Bildung von Fachleuten;
- III. Bibliothek und Information - Wissenschaft und Produktion. Diese Kommission befasste sich mit der Bibliotheks- und Informationsversorgung der Industrie, der Landwirtschaft und des Ernährungswesens sowie des Gesundheitswesens;
- IV. Bildung und Weiterbildung von Bibliothekaren und Dokumentalisten;
- V. Zentrale Bibliotheksleistungen.

Die Konferenz besprach die vorgelegten Referate und Vorschläge der Arbeitskommissionen.

Die Konferenz stellte fest, dass in den vergangenen 15 Jahren die Bibliotheken und die fachliterarische Informationsinstitute mit der gesellschaftlichen, wirtschaftlichen und kulturellen Entwicklung des Landes Schritt hielten und die zunehmenden gesellschaftlichen Ansprüche berücksichtigten. Es stellte sich zu gleicher Zeit heraus, dass die Gesellschaft in den verschiedenen Zweigen der Industrie und des Kulturwesens mit unterschiedlicher Stärke ihre Ansprüche erhebt. Die Auflösung dieses Gegensatzes und die Analyse der Ursachen war eine wichtige Aufgabe der Konferenz.

Im Laufe der 15jährigen Entwicklung entfaltete sich eine richtige Verbindung zwischen den Bibliotheken und Informationsinstitutionen. Auf den Fachgebieten der Industrie und Landwirtschaft wurde die fachliterarische Informationstätigkeit auf Landes- und Zweigsebene im allgemeinen im Rahmen der Informationsinstitutionen ausgeübt, wobei die letzteren gleichzeitig Bestandteile der entsprechenden Bibliotheken sind, während auf dem Gebiet der Gesellschaftswissenschaften Informationsinstitutionen entstehen, die ursprünglich als Bibliotheken funktioniert haben.

Einer der Beiträge der Konferenz bearbeitete das "ideale Modell" der Informationsfachbibliothek und legte ausserdem einen Vorschlag bezüglich der Umgestaltung des technischen Bibliotheksnetzes zwecks besserer Anpassung zu den Industriezweigen vor.

Auf dem Gebiet der Bildung und Weiterbildung stellte die Konferenz fest, dass trotz der bisherigen Ergebnisse und Anstrengungen, der Personalbestand weder in quantitativer, noch in qualitativer Hinsicht die Erfordernisse befriedigt. In jeder Unterrichtsinstitution sollte man die Vertiefung des Berufsbewusstseins, die Modernisierung der Lehrpläne und die Verwirklichung mehr elastischer Unterrichtsformen - darunter postgradueller Formen - anstreben.

Die Konferenz schlägt die Bearbeitung von Plänen mit kurzer und mittlerer Frist zur Weiterentwicklung der Mechanisierung, zum Bauen von Speicherbibliotheken, zum Abschluss der Bauarbeiten der neuen Nationalbibliothek und zur Bearbeitung des neuen Bibliotheksgesetzes vor.